

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

15.5.2023

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite Lausuntopyyntö 5.4.2023 (VN/1766/2022-MMM-18)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto työryhmän esityksestä kalastusmatkailun kehittämisohjelmaksi

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyynnön aineistoon: Kalastusmatkailun kehittämisohjelmaluonnos. SVK lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Kalastusmatkailun kehittämisohjelmaluonnos on laadittu maa- ja metsätalousministeriön 24.2.2022 nimittämän työryhmän toimesta. Työryhmä luovutti esityksensä maa- ja metsätalousministeri Antti Kurviselle 30.3.2023. Työryhmä koostui puheenjohtaja Eija Kirjavaisen (MMM) ja sihteeristön lisäksi 14 nimetystä asiantuntijasta, jotka edustivat viranomaisia, tutkimuslaitoksia, maakuntia, markkinointi-organisaatioita ja useita kalatalouden järjestöjä. SVK oli mukana työryhmässä.

Kalastusmatkailun kehittämisohjelman tavoitteena on Suomeen suuntautuvan ja suomalaisten kotimaassaan harjoittaman kalastusmatkailun edistäminen ja kalastuspalveluita Suomessa tuottavien yritysten toimintaedellytysten parantaminen, sekä kilpailukyvyn ja liikevaihdon kasvattaminen. Tavoitteena on myös Suomen kalastusmatkailupalveluiden tunnettuuden ja kalastusmatkailijoiden määrän lisääminen, sekä kalakantojen ja kalastusmahdollisuuksien hyödyntäminen matkailussa aikaisempaa enemmän.

Kehittämisohjelmassa tuodaan esille kalastusmatkailun nykytilaa ja visioidaan toimenpiteitä vuosille 2023-2033. Kehittämisohjelmat koskevat kolmea eri asiakokonaisuutta: palvelut ja liiketoiminta, myynti ja markkinointi, sekä toimintaympäristö. Ohjelman toimeenpano alkaa viimeistään vuonna 2024. Ohjelmaa toteutetaan julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa. Toteutukseen voidaan perustaa erillisiä hankkeita. Ohjelman toteuttajiksi on esitetty keskeisiksi tunnistettuja toimijoita julkiselta ja yksityiseltä sektorilta, mutta esitykset ovat alustavia eivätkä sulje pois muiden osallistumista toteutukseen. Ohjelman toteutumisen seurantaan perustetaan maa- ja metsätalousministeriön toimesta seurantaryhmä.

Suomessa kalastonhoitomaksun lunastaneet vapaa-ajankalastajat käyttivät vuonna 2018 noin 250 miljoonaa euroa kalastukseen (Pohja-Mykrä et al., 2018). Kalastajien kokonaismäärään peilaten vapaa-ajankalastajien käyttämä rahasumma nousee vuositasolla noin 500 miljoonaan euroon. Kotimaan kalastusmatkailun rahankäytössä suurimmat yksittäiset hankinnat liittyvät polttoaineisiin, majoitukseen, päivittäistavaroihin, kalastuslupiin ja ravintolapalveluihin. Tutkimusten mukaan kalastusmatkailun ydintoimintoihin keskittyneitä yrityksiä on Suomessa noin 511, joiden liikevaihto on noin 21 miljoonaa euroa.

Kaikkiaan kalastusmatkailumarkkinan arvon ennustetaan kasvavan noin 12,5 prosenttia vuodessa ja olevan kymmenen vuoden kuluttua maailmanlaajuisesti noin 239,2 miljardia euroa, kun tällä hetkellä sen arvo on noin 73,7 miljardia euroa (Future Market Insights 2022).

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Suomen kalastusmatkailussa on runsaasti hyödyntämätöntä potentiaalia. Vesistöjä on paljon ja niiden saavutettavuus on usein hyvä. Kalaston osalta monet Suomen vesistöt ovat keskinkertaisia, mutta myös kalalajin ja yksilököön osalta kiinnostavia kohteita löytyy ympäri maan. Suunnitelmallisella kalavedenhoidolla ja kalastuksen ohjauksella on mahdollista kehittää kalastuskohteiden kalastoa edelleen vetovoimaisemmaksi. Sesonkiluonteiseksi muodostuneessa matkailun toimintamallissa ei olla vielä täysin osattu hyödyntää esimerkiksi talvimatkailua varten perustettujen keskusten runsasta palvelu- ja majoituspotentiaalia kalastusmatkailijoiden palvelemiseen. Kalastusmatkailun kehittymisen pullonkaulat liittyvät usein myös vaatimattomiin tai puuttuviin palveluihin esimerkiksi kalastukseen sopivien vuokraveneiden huonoon saatavuuteen tai veneenlaskurampin puuttumiseen kohteessa. Kalastusopastoimintaa ammattimaisesti harjoittavien yritysten määrä on toistaiseksi Suomessa varsin pieni ja rajoittaa opastoimintaan tukeutuvien kalastajien pääsyä vesille. Kalastuskohteista tiedottamiseen kotimaan sisäisillä markkinoilla ja ulkomaisille matkailijoille tulee keskittää nykyistä enemmän resursseja. Kalastusmatkailun kehittämishankkeiden tavoitteina tulee olla kohteiden yleismarkkinoinnin lisäksi aiempaa enemmän palvelujen, kuten vuokravenetarjonnan ja vesille pääsyä helpottavan infran lisääminen.

Suomalaisten vapaa-ajankalastajien kotimaassaan toteuttamat omatoimiset kalastusmatkat ovat nykyisin talousvaikutuksiltaan merkittävimmät. Kalastusmatkailun taloudellisten vaikutusten tutkimusta on hyvä edelleen jatkaa ohjelmakaudella. Vapaa-ajankalastajien aktiivinen kalastusmatkailu tuottaa aluetaloukselle tuloja usein kesäaikaan ja täydentää osaltaan matkailupalveluiden kaipaamaa asiakasvirtaa ympäri-vuotiseksi.

SVK pitää Kalastusmatkailun kehittämissuunnitelman linjauksia oikeansuuntaisina ja pääosin sellaisenaan kannatettavina. Ohjelmassa esitetään toimenpiteiksi myös lainsäädännön alaan kuuluvia selvityksiä, jotka voivat johtaa lainsäädännön muutoksiin. Kalastusmatkailua palvelevien erityiskohteiden perustaminen yleiskalastusosoikeuksia rajoittamalla on yksi lainsäädännön muutosta edellyttävä esitys, jonka osalta SVK katsoo kyseisen toiminnan olevan hyväksyttävää pienimuotoisena ja lainsäädännössä tarkasti määriteltynä. Lainsäädännön selvittämiseen ja muuttamiseen tähtäävät esitykset kalastusopasluvien ryhmäkoon kasvattamisesta nykyisestäään ja yhteistoiminnan lisäämisestä kalatalousalueissa kalastusmatkailun kehittämiseksi ovat kannatettavia.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Petter Nissén (valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja